

Dosarul nr. 3ra-515/20

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – N. Arabadji
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, V. Negru, V. Pahopol

ÎNCHEIERE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cebacot” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea veniturii ratat, a amenzilor fiscale, a cheltuielilor pentru serviciile de audit și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică,

împotriva deciziei din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Cebacot”, s-a admis apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, s-a casat hotărârea din 19 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cebacot”,

constată:

La 10 aprilie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Cebacot” (în continuare SRL „Cebacot”), reprezentată de avocatul Alina Balan a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului Fiscal pe mun. Chișinău (în continuare IFS Chișinău) cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea veniturii ratat, a amenzilor fiscale, a cheltuielilor pentru serviciile de audit și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, în urma verificărilor efectuate în perioada mai-iulie 2013 la gheretele ce aparțin SRL „Cebacot”, IFS Chișinău a constatat că ultima comercializa țigarete cu timbru de acciz vechi, fapt interzis prin Hotărârea Guvernului nr. 243 din 08 aprilie 2010, potrivit căreia a fost stabilită data de 01 aprilie 2011 ca termen-limită de comercializare a țigaretelor marcate cu Timbru de acciz, Marca comercială de Stat și Timbru de acciz puse în circulație de la 01 iulie 2008 și respectiv de la 01 aprilie 2005.

Totodată, IFS Chișinău a ridicat o parte din marfa din gheretele verificate și a aplicat sechestrul pe toate țigaretile aflate la depozitul companiei, valoarea cărora constituie 1 841 488,92 de lei.

Manifestându-și dezacordul cu acțiunile IFS Chișinău, SRL „Cebacot” a înaintat obiecții la actele de control, însă acestea au fost respinse de autoritatea fiscală, fiind obligată să plătească amenzi considerabile.

Reclamanta a evocat că în perioada august-septembrie 2013 s-a adresat în instanța de judecată cu acțiuni împotriva IFS Chișinău cu privire la contestarea actelor, care ulterior au fost conexate într-un singur dosar (nr. 3c/a-151/2015).

Având în vedere că IFS Chișinău a aplicat sechestrul pe conturile SRL „Cebacot”, pentru a nu duce la blocarea totală a activității sale și pierderea posibilității de a-și executa obligațiile de plată fiscale și cele față de furnizori, a fost nevoită să încheie, la 27 decembrie 2013, contractul privind stingerea obligației fiscale prin eșalonare. Astfel, SRL „Cebacot” a transferat la contul IFS Chișinău în temeiul contractului de eșalonare a plății amenzilor suma de 658 330 de lei, iar în total a achitat suma de 713 330 de lei, ce constituie o parte din amenzile stabilite de organul fiscal.

Totodată, în cadrul examinării cauzei nominalizate supra, SRL „Cebacot” a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a Hotărârii Guvernului, care a stat la baza emiterii deciziilor IFS Chișinău.

Astfel, prin Hotărârea din 29 mai 2014 Curtea Constituțională a declarat neconstituțional punctul 2 din Hotărârea Guvernului nr. 243 din 08 aprilie 2010 privind aplicarea „Timbrului de acciz”, „Marcă Comercială de stat” și „Timbrului de acciz” de tip nou, cât și art. 123 alin. 7 din Codul fiscal din 24 aprilie 1997.

Ulterior, prin hotărârile Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău nr. 3c/a-584/2014 din 13 noiembrie 2014, nr. 3c/a-151/2015 din 24 februarie 2015 și nr. 3c/a-132/2015 din 24 februarie 2015 s-au admis cererile de chemare în judecată depuse de SRL „Cebacot” și au fost anulate deciziile și actele emise de IFS Chișinău, și anume:

1. Decizia nr. 569 din 30 iulie 2013;
2. Decizia nr. 2308/3/12 din 13 iunie 2013;
3. Actul de control nr. 1-613055 din 27 mai 2013;
4. Decizia nr. 571 din 30 iulie 2013;
5. Decizia nr. 2273/3/11 din 12 iunie 2013;
6. Actul de control nr. 1-627901 din 27 mai 2013;
7. Decizia nr. 624 din 05 septembrie 2013;
8. Decizia nr. 2652/3/11 din 05 septembrie 2013;
9. Actul de control nr. 1-613063 din 27 mai 2013;
10. Decizia nr. 625 din 05 septembrie 2013;
11. Deciziile nr. 2644/1/3, 2645/1/4, 2646/1/6, 2653/3/11, 2648/2/9, 2649/2/9, 2650/3/10 din 25 iulie 2013;
12. Decizia nr. 2622/3/11 din 24 iulie 2013 și Actelor de control nr. 1-613242, 1-612884, 1-611320, 1-628204, 1-613056, 1-611496, 1-611468 din 27 mai 2013, Actul de control nr. 1-627915 din 28 mai 2013;
13. Decizia nr. 627 din 05 septembrie 2013;
14. Decizia nr. 2647/2/8 din 25 iulie 2013;
15. Actul de control nr. 1-611497 din 27 mai 2013;
16. Decizia nr. 628 din 05 septembrie 2013;
17. Decizia nr. 2643/p/1 din 25 iulie 2013;
18. Actul de control nr. 1-613171 din 27 mai 2013;
19. Decizia nr. 629 din 05 septembrie 2013;
20. Decizia nr. 2651/3/10 din 25 iulie 2013;
21. Actul de control nr. 1-611038 din 27 mai 2013;
22. Decizia nr. 669 din 03 septembrie 2013;

23. Decizia nr. 2763/3/11 din 14 august 2013;
24. Actul de control nr. 1-628585 din 24 iulie 2013;
25. Decizia nr. 572 din 30 iulie 2013;
26. Decizia nr. 2360/3/11 din 19 iunie 2013;
27. Actul de control nr. 1-627940 din 27 mai 2013;
28. Decizia nr.573 din 30 iulie 2013;
29. Decizia nr. 2395/p/1 din 21 iunie 2013;
30. Actul de control nr. 1-613170 din 27 mai 2013.

SRL „Cebacot” a menționat că nu a solicitat repararea prejudiciului cauzat concomitent cu anularea actelor administrative, deoarece la acel moment nu era cunoscut exact cuantumul prejudiciului.

Astfel, a pretins încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale autorității fiscale, format din amenzile achitate și sechestrul aplicat pe bunuri. Totodată, din motiv că marfa a fost sechestrată, din imposibilitatea utilizării mărfii, a suportat pagube financiare sub formă de venit ratat în mărime de 1 008 189 de lei și dobânda de întârziere a încasărilor de la realizarea bunurilor sechestrate în cuantum de 67 515 lei.

La fel, reclamanta a relevat că, deși, pentru anul 2013 avea semnate contracte de închiriere a spațiului din vitrinele gheretelor, a fost în imposibilitate de a plasa mărcile importate exclusiv de întreprindere și de a semna alte contracte de închiriere a vitrinelor (care se încheie la începutul fiecărui an calendaristic), fapt ce i-a cauzat pierderi în sumă de 2 975 371 de lei.

În urma controlului efectuat de IFS Chișinău, reprezentanții societății au fost nevoiți să se deplaseze de nenumărate ori la oficiul pârâtului în vederea prezentării actelor necesare, înaintarea obiecțiilor etc., acțiuni care au implicat suportarea unor cheltuielilor suplimentare de transport în sumă de 670,62 de lei.

Totodată, ca rezultat al stării psihologice individuale nesatisfăcătoare a personalului, cauzate de acțiunile inspectorilor IFS Chișinău, în perioada mai-august 2013 au avut loc concedieri ale personalului, fapt ce a succedat pierderi materiale în sumă de 5 612,89 de lei, sub forma compensațiilor achitate la rezilierea contractelor individuale de muncă și în sumă de 195,96 de lei, pentru plata incapacității temporare de muncă a unui casier.

Acțiunile IFS Chișinău au impus implicarea persoanelor responsabile din cadrul societății și repartizarea timpului de muncă a acestora în direcția soluționării cazului de încălcare fiscală în detrimentul ocupațiilor lor de bază. Ca urmare a deplasărilor multiple a fost necesar de a redistribui timpul alocat acestor activități. Din acest motiv, contabilul șef, directorul financiar și juristul au fost nevoiți să lipsească de la locul de muncă, iar pierderile SRL „Cebacot” pentru salarizarea persoanelor implicate în acțiunile de control fiind estimate la 116 046,81 de lei.

De asemenea, în rezultatul imposibilității vânzării mărfii sechestrate de IFS Chișinău la 27 mai 2013, SRL „Cebacot” a fost nevoită să suporte costuri suplimentare în sumă de 22 886 de lei, pentru depozitarea bunurilor respective.

Reclamanta a opinat că prin achitarea amenzilor fiscale, conform contractului de eşalonare din 27 decembrie 2013, i-a fost cauzat prejudiciu, care pot fi echivalate cu dobânda pierdută de la imposibilitatea rambursării anticipate a creditului primit în baza contractului de credit nr. 106/3 din 04 august 2011, ceea ce constituie 67 312 lei.

Pentru constatarea prejudiciului efectiv și al venitului ratat în urma acțiunilor ilegale ale IFS Chișinău, SRL „Cebacot” a contractat compania SRL „Sovirina-Audit”.

Conform Raportului de constatare asupra pierderilor financiare estimate pe perioada aplicării sechestrului de către organele fiscale asupra stocurilor de marfă ale SRL „Cebacot”, suma totală a pierderilor financiare calculată de compania de audit constituie 4 263 799,28 de lei.

În opinia reclamantei, suma de 24 000 de lei, achitată pentru serviciile de audit, la fel, constituie prejudiciul material ce urmează a-i fi reparat.

Din considerentele expuse, SRL „Cebacot” a considerat că este îndreptățită de a solicita repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilegale ale IFS Chișinău.

Reclamanta SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Alina Balan, a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea din contul IFS Chișinău în beneficiul său a sumei de 5 001 129,28 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat, care este constituit din: 4 263 799,28 de lei prejudiciu efectiv și venit ratat, 713 330 de lei, amenzi fiscale plătite și 24 000 de lei, cheltuieli suportate pentru serviciile de audit (vol. I, f.d. 8).

La 01 septembrie 2015, reclamanta SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Alina Balan, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a indicat că își formulează pretențiile împotriva IFS Chișinău și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, solicitând încasarea din contul IFS Chișinău și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, în mod solidar, în beneficiul său a prejudiciului material cauzat în mărime de 5 001 129,28 de lei, care este constituit din prejudiciul efectiv și venitul ratat în sumă de 4 263 799,28 de lei conform Raportului de constatare asupra pierderilor financiare estimate pe perioada aplicării sechestrului de către organele fiscale asupra stocurilor de marfă; plata amenzilor fiscale în mărime de 713 330 de lei și cheltuielile pentru serviciile prestate de compania de audit SRL „Sovirina-Audit” în sumă de 24 000 de lei (vol. II, f.d. 3).

Prin încheierea din 22 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis Serviciul Fiscal de Stat în calitate de succesor în drepturi al Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău și al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat (vol. II, f.d. 117).

Prin hotărârea din 19 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea depusă de SRL „Cebacot”.

S-a încasat de la Serviciul Fiscal de Stat în beneficiul SRL „Cebacot”, cu titlu de amenzi fiscale achitate, suma de 713 330 de lei.

S-au respins pretențiile cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat în mărime totală de 5 001 129,28 de lei, a cheltuielilor pentru serviciile de audit în sumă de 24 000 de lei și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, ca neîntemeiate (vol. II, f.d. 204, 206-212 recto-verso).

Prima instanță și-a argumentat concluziile prin faptul că în acțiunile autorității publice lipsesc elementele necesare angajării răspunderii delictuale, și anume: fapta ilicită, vinovăția autorității publice, cauzarea prejudiciului material și raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu. Or, deciziile IFS Chișinău nu au fost anulate din motivul ilegalității, ca fiind emise contrar legii sau contrar procedurii, ci ca efect imediat al declarării neconstituționalității pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 243 din 08 aprilie 2010 privind aplicarea „Timbrului de acciz”, „Marcă Comercială de stat” și „Timbrului de acciz” de tip nou, cât și art. 123 alin. (7) din Codul fiscal.

Prin urmare, anularea prin hotărâri judecătorești a actelor administrative întocmite și emise de IFS Chișinău nu confirmă fapta ilicită comisă de organul fiscal la sechestrarea și ridicarea bunurilor SRL „Cebacot”, iar drept urmare adică existența vinovăției. Cu atât mai mult că prin aceste hotărâri judecătorești nu a fost constatat faptul ilegalității acțiunilor autorității fiscale.

Succesiv, prima instanță a reținut din probele prezentate și administrate că prejudiciul pretins nu este unul cert, adică sigur sub aspectul existenței sale și al posibilităților de evaluare, iar Raportul întocmit de SRL „Sovirina-Audit” fiind apreciat ca probă inadmisibilă, impertinentă în confirmarea cerințelor, incomplet, superficial și unilateral. Mai mult ca atât, auditorul S. Slobodeanu nu a indicat complet numele, prenumele, datele din certificatul de calificare al auditorului sau alte date, care ar confirma că acesta deține certificat de calificare al auditorului, după cum este stipulat în Legea privind activitatea de audit nr. 61 din 16 martie 2007. La fel, în raport nu este indicată data emiterii, calcul în corespundere cu actele normative sau literatura specializată în domeniu, care ar evidenția corectitudinea efectuării acestora și respectiv determinarea prejudiciului sub diferite forme, venit ratat, dobândă de întârziere etc. Aceste circumstanțe denotă că auditul nu a fost efectuat de specialiști a căror interese ar fi neutre.

În acest context, prima instanță a constatat lipsa faptei prejudiciabile ilicite, a raportului de cauzalitate între fapta ilicită și presupusul prejudiciu, cât și vinovăția autorității publice, ca elemente obligatorii ale componenței răspunderii civile delictuale.

Prin decizia din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de SRL „Cebacot”, s-a admis apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, s-a casat integral hotărârea din 19 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de SRL „Cebacot” (vol. III, f.d. 124-125, 126-147).

Instanța de apel a reținut că hotărârea primei instanțe a fost adoptată cu aprecierea eronată a normelor materiale în coroborare cu circumstanțele faptice ale cauzei, motiv din care urmează a fi casată cu emiterea unei noi decizii, prin care cerințele înaintate de SRL „Cebacot” să fie respinse ca fiind neîntemeiate.

În susținerea concluziilor sale, Curtea de Apel Chișinău a constatat netemeinicia solicitării SRL „Cebacot” privind încasarea venitului ratat sub formă de dobânda de întârziere a încasărilor de la realizarea bunurilor sechestrate de 67 515 lei, or, mărfurile menționate erau interzise spre plasare în vânzare deoarece contraveneau prevederilor articolul 4 alin. (7¹) din Legea nr. 1054-XIV din 16 iunie 2000 și nu corespundeau cerințelor în partea ce ține de conținutul umidității.

Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca neîntemeiate și pretenția privind compensarea pierderilor în sumă de 2 975 371 de lei cauzate prin imposibilitate de a plasa în anul 2013 în spațiul din vitrinele gheretelor mărcile importate exclusiv de întreprindere, cât și de a semna alte contracte de închiriere a vitrinelor.

La capitolul dat instanța a notat că organul fiscal nu a emis niciun act administrativ, prin care să interzică SRL „Cebacot” plasarea mărcilor importate exclusiv de întreprindere în vitrinele chioșcurilor deținute de întreprindere, cât și semnarea altor contracte de închiriere a vitrinelor.

Totodată, au fost apreciate ca neîntemeiate și solicitările SRL „Cebacot” prin care se invocă și se pretinde suportarea cheltuielilor de transport în sumă de 670,62 de lei, deoarece la materialele cauzei lipsesc documente ce ar confirma faptul că reprezentanții SRL „Cebacot” au fost prezenți la sediul organului fiscal.

Instanța de apel a considerat ca irelevante alegațiile reclamantului precum că în perioada mai-august 2013 au avut loc concedieri ale personalului ca rezultat al stării psihologice individuale nesatisfăcătoare cauzate de acțiunile inspectorilor IFS Chișinău, iar din acest considerent societatea a suportat pierderi materiale în sumă de 5 612,89 de lei, sub forma compensațiilor achitate la rezilierea contractelor individuale de muncă și 195,96 de lei plata pentru incapacitate temporară de muncă a casierului întreprinderii. Or, în condițiile din speță nu este confirmată legătura de

cauzalitate dintre starea de sănătate a fostului salariat și acțiunile de control efectuate de organul fiscal.

Prin urmare, cheltuielile suportate nu sunt cauzate ca rezultat al emiterii actelor administrative de către organul fiscal.

Instanța inferioară a apreciat ca fiind neviabile invocările reclamantului, precum că în rezultatul imposibilității vânzării mărfii, sechestrate de IFS Chișinău în 27 mai 2013, a fost nevoită să suporte costuri suplimentare de depozitare a bunurilor respective, deoarece aceste cheltuieli nu au fost suportate doar pentru păstrarea exclusiv a mărfii pusă sub sechestru, dar și a altor mărfuri ale întreprinderii.

Astfel, în urma analizei întregului suport probator administrat la caz, instanța de apel nu a stabilit vinovăția autorității publice – Serviciul Fiscal de Stat în sechestrarea și ridicarea bunurilor SRL „Cebacot”.

În privința prejudiciului material efectiv în sumă de 4 263 799,28 de lei, apreciat de către SRL „Cebacot” conform raportului constatărilor asupra pierderilor financiare estimate pe perioada aplicării sechestrului de către organele fiscale asupra stocurilor de marfă ale SRL „Cebacot”, efectuat de compania de audit SRL „Sovirina-Audit”, instanța de apel conchide că raportul menționat nu poate constitui o probă admisibilă în vederea admiterii pretențiilor reclamantului.

Curtea de Apel Chișinău a notat că raportul în cauză este unul incomplet, superficial și unilateral, efectuat de către un „auditor” S. Slobodeanu, nefiind indicate complet numele, prenumele, datele din certificatul de calificare al auditorului și nici careva date, care ar confirma că acesta, adică S. Slobodeanu deține certificat de calificare al auditorului, după cum este stipulat în Legea privind activitatea de audit nr. 61 din 16 martie 2007. Această circumstanță denotă faptul că acesta nu este efectuat de către specialiști a căror interese ar fi neutre. Mai mult ca atât, raportul nominalizat este o evaluare imperfectă, deoarece nu conține data emiterii raportului și calculele în corespundere cu actele normative sau literatura specializată în domeniu, care ar evidenția corectitudinea efectuării calculelor și respectiv determinarea prejudiciului sub diferite forme, venit ratat, dobândă de întârziere etc.

La 28 februarie 2020, SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, recurs nemotivat împotriva deciziei din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurrate, cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie admisă integral acțiunea (vol. III, f.d. 152-153, 154).

La 24 martie 2020, SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, a depus la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice, motivarea recursului împotriva deciziei din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, semnată electronic prin Serviciul electronic guvernamental de semnătură electronică (vol. III, f.d. 159, 160-165, 172).

Argumentele recursului în esență se rezumă la reiterarea temeiurilor de fapt și de drept ale cauzei, care au fost expuse în cererea de chemare în judecată, cererea de apel și pledoarii, suplimentar invocând că instanța de apel a apreciat arbitrar probelor prezentate de SRL „Cebacot”, iar prima instanță a concluzionat greșit în privința absenței celor patru elemente care atrag consecințele răspunderii delictuale.

În condițiile speței, fapta ilicită constituie actele administrative emise ilegal, fapt dovedit prin hotărârea din 24 februarie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, care a fost menținută prin decizia din 23 martie 2016 a Curții

Supreme de Justiție emisă în cauza 3ra-372/16.

Vinovăția autorității fiscale este evidentă, deoarece procedura inițiată împotriva SRL „Cebacot” după intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 243 din 08 aprilie 2010 a fost viciată din start, prin faptul că toate acțiunile inspectorilor fiscali, inclusiv de sechestru și ridicare a bunurilor s-au realizat în lipsa unei decizii privind inițierea controlului fiscal.

Instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că organul fiscal nu a aplicat sechestru pe gheretele contribuabilului și nu i-a interzis să plaseze mărcile importante în vitrine.

La capitolul dat recurenta a precizat că vitrina gheretei se formează din mărcile produselor de tutun aflate în comerț, iar în cazul aplicării sechestrelor pe unele dintre ele, acestea nu mai pot fi plasate în vitrine. În consecință, prin neplasarea acestora în vitrine se încalcă prevederile contractelor de marketing încheiate cu partenerii SRL „Cebacot”.

Astfel, societatea a suportat pierderi colosale atât din marketingul nerealizat, cât și din pierderea posibilității de a comercializa produsele importate legal, pentru care a achitat toate taxele vamale, accizele și TVA. Or, deși, avea marfa stocată, nu a avut posibilitatea de a o plasa în vitrina gheretelor pe care le deține, iar drept consecință nu le-a putut realiza, pierzând sectorul clienților fideli și fiindu-i blocat circuitul unor resurse financiare considerabile pentru activitatea normală a companiei.

Reieșind din această ipoteză este neîntemeiată concluzia instanței de apel, precum că organul fiscal nu a emis niciun act administrativ prin care să interzică SRL „Cebacot” plasarea mărcilor importate exclusiv în vitrinele gheretelor.

Recurenta a menționat că instanța de apel a plasat la baza deciziei sale argumentele Serviciului Fiscal de Stat cu privire la motivele pierderii competitivității țigaretelor sechestrate.

În acest sens instanța inferioară a omis faptul că, odată cu aplicarea sechestrului pe bunurile SRL „Cebacot” și stocarea acestora la depozitul întreprinderii, în urma inventarierii efectuate de către inspectorii IFS Chișinău, nu a fost posibilă preluarea probelor de țigarete supuse controlului, compania fiind obligată să transmită laboratorului mostre ale țigaretelor pe care lipsea prețul maxim de vânzare. Însă, în momentul controlului efectuat, stocurile existente la depozitul SRL „Cebacot” corespundeau cadrului legal în vigoare în anul 2013, iar inspectorii fiscali nu au depistat încălcări ale Legii nr. 1054- XIX din 16 iunie 2000.

La fel, SRL „Cebacot” a considerat că instanța de apel eronat a conchis că restul țigaretelor au devenit necompetitive spre comercializare pe piață nu din cauza sechestrului aplicat, ci din cauza faptului că aveau un grad de umiditate mai mic decât cel obligatoriu stabilit de legislație. Instanța trebuia să țină cont că gradul de umiditate a țigaretelor sechestrate a suportat schimbări pe parcursul perioadei cât a fost întocmit Raportul de încercări (martie 2013 – septembrie 2014).

În opinia recurentei instanța de apel greșit a reținut argumentul Serviciului Fiscal de Stat precum că SRL „Cebacot” neîntemeiat solicită despăgubiri care includ și TVA. Or, SRL „Cebacot” a invocat pretenții de prejudiciu sub forma venitului ratat, respectiv, în condițiile în care stocul de țigări sechestrat ar fi fost comercializat, această comercializare urma să implice achitarea TVA de către consumatorul final. Astfel, vărsarea TVA în bugetul de stat ar fi generat obligația Serviciului Fiscal de Stat la restituirea de TVA achitat de SRL „Cebacot”.

În privința revendicării privind compensarea cheltuielilor de transport în sumă de 670,62 de lei (în legătură cu deplasarea reprezentanților întreprinderii la oficiul

pârâtului), Curtea de Apel Chișinău nu a dat apreciere faptului că acestea sunt bazate pe calcule *de facto*: distanța dintre sediile IFS Chișinău și oficiul SRL „Cebacot”, numărul de trasee parcurse între aceste două destinații, faptul că consumul de carburant este diferit în fiecare zi. În acest sens au fost emise foi de parcurs pentru toate destinațiile și activitățile angajaților pentru toată durata zilei de lucru.

De asemenea, respingând capătul de cerere privind compensarea costurilor suplimentare de depozitare a bunurilor sechestrate, instanța de apel nu a cercetat detaliat materialele cauzei pentru a identifica faptul că totuși marfa sechestrată a fost păstrată într-un depozit separat.

Recurenta SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie admisă integral acțiunea (vol. III, f.d. 152-153, 154).

La 25 martie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin poștă pentru notificare Serviciului Fiscal de Stat recursul depus de SRL „Cebacot”, cu expedierea în adresa acestora a copiei recursului, însă, acesta nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință asupra recursului (vol. III, f.d. 173).

Efectuând controlul judiciar al hotărârii contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs, cu referire la termenul de depunere a recursului, reține că, în sensul articolului 246 din Codul administrativ, (1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când:

- a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;
- b) recursul este depus în mod repetat;
- c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;
- d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1);
- e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinschi vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan vs Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer vs Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 246 din Codul administrativ, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Obiectul prezentului recurs se referă la decizia din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, emisă ca instanță de apel, care intră în categoria de acte specificate în articolul 244 alin. (1) din Codul administrativ.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în sensul art. 245 din Codul administrativ, (1) recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. (2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform articolului 63 din Codul administrativ, (1) calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. (2) Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, articolul 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult ca atât, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece decizia Curții de Apel Chișinău datează cu 31 ianuarie 2020 și motivată a fost notificată SRL „Cebacot” și reprezentantului acesteia la 21 februarie 2020, fapt confirmat prin avizele de recepție a corespondenței DS9350048937AS și DS9350048936AS (vol. III, f.d. 149, 151), iar cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 28 februarie 2020 (vol. III, f.d. 154), motivarea fiind depusă prin poșta electronică la 23 martie 2020 (vol. III, f.d. 159).

Verificând, în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, dacă cererea de recurs corespunde exigențelor legale de formă și conținut, completul de admisibilitate reține că prin prisma articolului 233 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de recurs trebuie să fie semnată de recurent sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

La caz, completul decelează motivarea recursului a fost depusă prin poșta electronică.

Conform articolului 72 alin. (3) din Codul administrativ, dacă se transmite în formă electronică, petiția trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.

Astfel, depunerea recursului sau motivării acestuia prin intermediul poștei electronice poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

În acest sens sunt incidente dispozițiile articolului 13 alin. (1) și (2) din Legea privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, care prevăd că documentul electronic semnat cu semnătură electronică avansată calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Documentul electronic semnat cu semnătură electronică simplă sau cu semnătură electronică avansată necalificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, doar în cazurile stabilite expres de actele normative sau de acordul părților privind aplicarea semnăturilor electronice, cu respectarea condițiilor stipulate la art. 16 alin.(1).

Articolul 15 din Legea nr. 91 din 29 mai 2014 stabilește cerințele față de documentul electronic. Astfel, în sensul acestei norme, pentru a fi considerat valabil, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: a) să fie creat, prelucrat, expedit, recepționat, păstrat, modificat și/sau nimicuit cu ajutorul mijloacelor tehnice și/sau de program; b) să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice ce

corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; c) să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului; d) să fie afișat într-o formă perceptibilă; e) să permită utilizarea sa repetată.

Potrivit articolul 16 alin. (1) din Legea nr. 91 din 29 mai 2014, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) este semnat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie;

b) este semnat cu semnătura electronică autentică a semnatarului indicat în document.

Implicit speței, completul reține că motivarea recului a fost semnată electronic prin Serviciul electronic guvernamental de semnătură electronică (MSign), care în sensul pct. 3 subpct. 1 și 2 din Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 405 din 02 iunie 2014, este serviciu ce are ca funcții principale:

1) asigurarea aplicării semnăturii electronice de către utilizatori, inclusiv în contextul utilizării sistemelor informaționale ale beneficiarilor serviciului MSign;

2) asigurarea verificării autenticității semnăturii electronice aplicate.

În atare circumstanțe, se ajunge la concluzia că la depunerea în numele și interesele SRL „Cebacot” a recursului și motivării acestuia împotriva deciziei din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, avocatul Victoria Roșca-Bot a respectat cerințele stabilite de Legea nr. 91 din 29 mai 2014 față de documentul electronic.

Succesiv, completul menționează că, deoarece fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța de recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Examinând temeiurile recursului depus de SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând

în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, rezultă că aceasta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei, transpunerea normelor legale și a concluziilor instanțelor inferioare.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii atacate. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor argumentelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului, deoarece SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei și reprezentantei acesteia cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson vs Olanda, 26 martie 1996, § 67).

La acest capitol completul de admisibilitate al instanței de recurs reține că recursul depus de SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce SRL „Cebacot” a avut posibilitatea de a fi

auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* cauza „Levages Prestations Services” vs Franța, cererea nr. 21920/93 din 25 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

În astfel de circumstanțe, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot.

Conform art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Cebacot”, reprezentată de avocatul Victoria Roșca-Bot, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh